

La ciència compartida: repensar el coneixement des de la participació

Published by [Interacció](#) [1] on 09/10/2017 - 15:29 | Last modification: 08/06/2026 - 16:20

Durant bona part de la modernitat, la ciència va construir la seva legitimitat a partir de l'autonomia. La separació respecte dels poders polítics, econòmics o religiosos va ser una condició necessària per consolidar el coneixement científic com un espai de producció de veritats contrastables. Avui, però, el debat ja no gira tant al voltant de l'autonomia de la ciència com de la seva relació amb la societat.

La complexitat dels reptes contemporanis ha fet evident que moltes de les decisions que afecten la vida col·lectiva incorporen dimensions científiques difícils de separar de les seves conseqüències socials, culturals o polítiques. El canvi climàtic, la salut pública, la gestió dels recursos naturals, la intel·ligència artificial o la biotecnologia no són únicament qüestions tècniques. També són objecte de deliberació democràtica.

En aquest context, les idees de ciència ciutadana, ciència cívica o ciutadania científica han anat guanyant protagonisme. Totes comparteixen una mateixa intuïció: la producció de coneixement no pot quedar restringida als espais acadèmics i professionals, sinó que ha d'incorporar formes més àmplies de participació social. La qüestió no consisteix a substituir l'expertesa, sinó a reconèixer que molts problemes requereixen la combinació de coneixements especialitzats, experiències situades i processos col·lectius de deliberació.

Aquest desplaçament obliga a revisar una frontera que durant molt de temps es va considerar estable: la separació entre els qui produeixen coneixement i els qui simplement en reben els resultats. La societat del coneixement ha ampliat l'accés a la informació, però també ha multiplicat les possibilitats de contribuir a la seva producció, interpretació i circulació.

Les tecnologies digitals han accelerat aquesta transformació. La consolidació de xarxes distribuïdes, les plataformes col·laboratives, les dades obertes o els projectes de recerca participativa han afavorit l'aparició de noves formes de cooperació entre institucions científiques i ciutadania. Al mateix temps, han posat sobre la taula preguntes rellevants sobre la governança del coneixement, la qualitat de la informació i les condicions d'accés als recursos científics.

Per als autors Antonio Lafuente, Andoni Alonso i Joaquín Rodríguez, aquesta obertura no es pot entendre sense conceptes com l'accés obert, les dades obertes o la defensa d'un Internet obert. La democratització del coneixement no depèn únicament de la voluntat de compartir resultats. També exigeix infraestructures, protocols i marcs institucionals que permetin la participació efectiva de la ciutadania.

Aquest debat resulta especialment interessant perquè supera la falsa divisió entre ciències i humanitats que ha condicionat durant dècades bona part de les institucions educatives i culturals. La qüestió no és només com apropar la ciència a la societat, sinó com construir espais compartits on el coneixement científic, els sabers socials i la reflexió cultural puguin dialogar en condicions de reciprocitat.

Aquesta és, precisament, una de les preguntes que travessa Interacció 2017. Si la cultura és també una manera de produir, interpretar i compartir coneixement, la relació entre ciència i cultura deixa de ser una qüestió sectorial per convertir-se en una peça central de la qualitat democràtica de les nostres societats.

Es proposa com a lectura prèvia a [Interacció 2017 – Ciència i cultura: restablím la connexió](#) [2].

Referències

Innerarity, D. (2011). *La democracia del conocimiento. Por una sociedad inteligente*. Paidós.

Lafuente, A., Alonso, A., i Rodríguez, J. (2013). *¡Todos sabios! Ciencia ciudadana y conocimiento expandido*. Cátedra.

Libres registrats i disponibles al catàleg bibliogràfic [C](#) [3][ERCles](#) [3] especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: ciència i cultura

Tags: participació cultural

Tags: governança cultural

Tags: cultura digital

Tags: valor públic de la cultura

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2017/ciencia-compartida>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2017/ciencia-compartida>

[3] <http://cercles.diba.cat/>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/7170>